

LA ESSA SONORA I LA ESSA SORDA

Nom: _____

Curs: _____

Data: _____

RECORDA

EL SO DE ESSA SONORA /z/

S'escriu Z

- A principi de paraula
- Dins de paraula

S'escriu S

- Entre vocals

EL SO DE ESSA SORDA /s/

S'escriu S

- A principi de paraula
- Entre vocal i consonant
- Entre consonant i vocal

S'escriu SS

- Entre vocals

S'escriu C

- A principi o dins de paraula davant de **e, i**

S'escriu Ç

- A final de paraula davant de **a, o, u**

L'ús de **s** i **ss** entre vocals provoca molts dubtes:• S'escriu **s** en els casos següents:

- Les formes dels gentilicis acabats en **-ès**: *anglès, angleses; francès, francesa...*
- Les formes dels participis acabats en **-ès** i **-òs**: *entès, entesa; inclòs, inclosos...*
- Les formes dels adjectius acabats en **-ós**: *graciós, graciosos...*
- Els noms derivats d'adjectius amb el sufix **-esa**: *naturalesa*.

• S'escriu **ss** en els casos següents:

- Els noms femenins amb el sufix **-essa**: *duquessa*.
- Les paraules acabades en **-missor, -missió, -gressor, -gressió, -pressor, -pressió**: *emissor, emissió, agressor, regressió, opressor, depressió...*

- 1 Escriu **s** o **ss** en els buits del text següent, tenint en compte que el símbol □ representa el so de la essa sorda; i el símbol ○, el de la essa sonora.

Fox trav□à les portes. Dues pa□es darrere seu, el seguia el □ecretari amb una carpeta a les mans que mo□trava un anagrama de les empre□es Fox sobre la coberta. Després de pa□ar sen□e probleme□ l'arc del detector de metall□ de la □eguretat, s'encaminaren cap al despatx del director de la fundació. No va ser nece□ari que acabessin el trajecte: els e□perava a la porta amb po□at de □erio□itat profe□ional.

SILVESTRE VILAPLANA. *Resurrecció* (Adaptació)

- 2 Classifica les paraules de la notícia següent segons el so que representen les grafies destacades.

El raper Valtònyc **assegura** que no té **sentit** denunciar-lo per fer ús de la llibertat d'**expressió**. **Josep Miquel Arenas**, el cantant de rap conegut pel nom de Valtònyc, va declarar ahir al jutge que fa cançons **mordaces**, tal com pertoca a la **música rap**. Segons va explicar el seu advocat, el jove va dir que «no té ni cap ni peus veure **violència**» en les seves lletres.

Valtònyc ja havia declarat a la **comissaria** arran de la lletra d'algunes de les seues cançons i va **resultar acusat** per incitar a la violència.

«Tot això és absurd», deia l'advocat **resumint** la **posició** d'Arenas per explicar que la **música rap** és així de contundent i que no es pot **processar** algú per fer cançons d'un **estil** concret. Ara cal esperar per veure quines **decisiones** pren el jutge instructor.

ENRIC BORRÀS. *Balears*, 25/10/2012 (Adaptació)

LA ESSA SONORA I LA ESSA SORDA

Nom: _____

Curs: _____

Data: _____

essa sorda	essa sonora
→	→ .....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3 Completa les sèries de paraules de la mateixa família. Recorda les regles que s'han destacat en el requadre inicial.

- emetre → emi....ió, emi....or, emi....ora.
- promès → prome....a, prome....os, prome....es.
- monstruós → monstuo....a, monstuo....itat, monstuo....os.
- impres → impre....os, impre....es, impre....a.
- aragonès → aragone....os, aragone....isme, aragone....a.
- imprimir → impre....or, impre....ora, impre....ió.

► Relaciona cada sèrie amb la regla que hi has aplicat.

- Els gentilicis acabats en **-ès** no dupliquen la **s** → .....
- Les formes dels participis acabats en **-ès** no dupliquen la **s** → .....
- Els adjectius formats amb el sufix **-ós** no dupliquen la **s** → .....
- Les paraules acabades en **-missor, -missió, -pressor, -pressió** dupliquen la **s** → .....

4 Completa els buits de les oracions següents amb els sufixos **-esa** o **-essa**:

- La baron..... ja no era jove però conservava la seva bell.....
- La poet..... que va guanyar el Premi Carles Riba retratava a la perfecció els fenòmens de la natural.....
- La jutg..... va decidir posar en llibertat l'imputat malgrat l'altiv..... que va mostrar durant la declaració.
- L'alcalde..... de la ciutat va fer unes declaracions en què no mostrava cap delicad..... envers els afectats per les inundacions del darrer agost.

5 Transforma aquests adjectius en noms:

dur →	baixa →	coix → .....
fina →	savi →	feble → .....
viva →	cega →	pobre → .....

LA ESSA SONORA I LA ESSA SORDA

Nom: _____

Curs: _____

Data: _____

6 Escriu els noms formats a partir dels verbs entre parèntesis:

- a) A la comissaria hi havia una víctima d'..... (AGREDIR)
- b) La relació de comunicació s'estableix entre un ..... i un receptor. (EMETRE)
- c) En les dictadures la ..... de les opinions no oficials és una mesura molt comuna. (REPRIMIR)
- d) Aquest artista no ho té fàcil per exposar la seva obra perquè és massa ..... (TRANSGREDIR)
- e) Últimament s'ha estès molt la ..... dels arxius quan s'envien per correu electrònic. (COMPRIMIR)
- f) Prefereixo escoltar per la ràdio la ..... del partit, en comptes de veure-la per televisió. (TRANSMETRE)
- g) Se m'ha espatllat la ..... i no he pogut presentar el treball de Llengua aquest matí. (IMPRIMIR)

7 Ratlla l'element que no està ben escrit en cada sèrie:

- imprès, impressora, impressos, impressió
- comisió, comesa, comissari, comès
- emissor, emès, emessos, emissió
- exclusió, exclusiu, exclusivitat, exclosa

8 Forma noms acabats en **-sió** / **-ssió** a partir dels verbs següents:

• decidir →	• discutir →	• dissuadir → .....
• compadir →	• difondre →	• incloure → .....
• al·ludir →	• percutir →	• recloure → .....
• admetre →	• elidir →	• concloure → .....

9 Ratlla la forma incorrecta de cada parella:

- desert / dessert
- misatge / missatge
- presó / pressó
- posar / possar
- pasar / passar
- interesar / interessar
- disoldre / dissoldre
- assumpte / assumpte
- presumir / pressumir

► Escriu la paraula anterior que correspon a cada definició:

- a) Comunicació, notícia tramesa d'una persona a una altra. → .....
- b) Lloc inhabitable per carència d'aigua i vegetació. → .....
- c) Fer que una cosa sigui o estigui en un lloc determinat. → .....
- d) Cosa que s'ha de tractar o resoldre. → .....
- e) Mostrar o creure de posseir tal qualitat, mèrit, etc. → .....
- f) Desfer una cosa separant les parts de què és formada. → .....
- g) Lloc on hom està pres o detingut. → .....
- h) Recórrer tal o tal camí, tal o tal lloc anant d'un indret a un altre. → .....

LA ESSA SONORA I LA ESSA SORDA

Nom: _____

Curs: _____

Data: _____

10 Completa les paraules següents amb **c** i **ç**:

• balan.....	• avan.....eu	• auda.....	• adre.....a	• dol.....	• ca.....ar
• fran.....ès	• pu.....a	• Fran.....a	• avan.....	• audà.....ia	• lla.....et
• feli.....itat	• llan.....ar	• feli.....	• ca.....era	• for.....a	• balan.....ejar
• adre.....em	• llan.....eta	• for.....ejar	• pu.....eta	• lla.....	• dol.....eta

11 Omple els buits de les paraules següents amb **s**, **ss**, **c**, **ç** o **z**. Després escriu al costat [s] (sord) o [z] (sonor) segons el so que correspongui:

• llu..... → [...]	• vi.....ió → [...]	• pin.....es → [...]	• bro.....a → [...]
• bron.....e → [...]	• col.....e → [...]	• sen.....ill → [...]	• o.....ó → [...]
• ca.....ola → [...]	• lli.....ó → [...]	• comen.....ar → [...]	• don.....ella → [...]
• prince.....a → [...]	• .....ombi → [...]	• dan.....a → [...]	• .....ero → [...]
• audi.....ió → [...]	• divor.....i → [...]	• co.....ir → [...]	• ama.....ona → [...]
• expre.....ió → [...]	• bo.....a → [...]	• na.....i → [...]	• pla.....a → [...]

12 Completa els buits dels fragments següents amb **s**, **ss**, **c**, **ç** o **z** segons el que correspongui:

- a) A més de formular-hi els con.....ells típics dels llibres d'e.....til, hi recollim temes que s'han publicat o reflectit en la revi.....ta e.....mentada i que con.....iderem encara poc coneguts pels profe.....ionals i els estudio.....os de la llengua. Naturalment, en cada cas n'esmentem la pro.....edèn.....ja.
- b) Una bona pre.....enta.....jó, sobretot gràfica, fa efica.....el mi.....atge; tanmateix, cal tenir pre.....ent a quin lector va adre.....at. Sabem que amb l'ordinador es poden fer moltes filigranes, però convé no abu.....ar d'aquestes po.....jibilitats: la pre.....entació ha de ser harmònica i neta, amb el text ben emmarcat amb marges i amb caràcters tipogràfics que fa.....in agrado.....a la lectura.
- c) Una pàgina és com un mapa. A primer cop d'ull ja se'ns ha de fer tot clar: allò que és e.....en.....ial ha d'atraure la nostra vista i ha de permetre de fer-nos una sínte.....i mental del que llegirem. Generalment no es comença llegint, ...ínó que es mira, i aquesta ullada ens ha d'induir a la lectura: acon.....eguir que el lector s'hi intere.....i i fins i tot s'il.lu.....ioni.
- d) Cal po.....ar aten.....jó a fer el nostre text acce.....ible per al re.....eptor: els textos amb fra.....es ma.....a llargues es fan farrago.....os, no haurien de superar una exten.....ió de 25 paraules.
- e) A l'hora de determinar la tipografia, és molt important triar-ne una que sigui u.....ual i llegible fà.....ilment. Tot i que la informàtica ens ofereix una gran varietat de caràcters, hem d'evitar els de dí.....enys fantasio.....os.
- f) .....ovint trobem en molts programes, per defecte, unes lletres amb cos de dot.....e punts. En general, però, és més profe.....jonal i convida més a llegir un co.....de deu o on.....e punts.

R. SANGLES. Compendi de normes d'estil (Adaptació)

LA ESSA SONORA I LA ESSA SORDA

Nom: _____

Curs: _____

Data: _____

13 Completa aquesta taula amb les formes del participi de cada verb:

Infinitiu	singular		plural	
	masculí	femení	masculí	femení
sotmetre	sotmès	sotmesa	sotmesos	sotmeses
comprendre				
confondre				
permetre				
emetre				
imprimir				

14 Escriu els mots que corresponen a aquestes definicions. Pots consultar la web www.dlc.iec.cat, que et permet realitzar molts tipus de cerques, com ara buscar-hi la paraula per l'acabament:

1. Boira gran o espessa.
2. Abundància de carn.
3. Lligam; allò que serveix per lligar.
4. Armadura feta de cuir, que consta de dues peces per protegir el pit i l'esquena.
5. Conjunt de canyes.
6. Lloc cobert de teulada destinat a guardar-hi la palla.
7. Terra cuita.
8. Conjunt de plomes.
9. Peça de vestir feta o folrada de pell.

1 →					A	S	S	A
2 →					A	S	S	A
3 →					A	S	S	A
4 →					A	S	S	A
5 →					I	S	S	A
6 →					I	S	S	A
7 →					I	S	S	A
8 →					I	S	S	A
9 →					I	S	S	A